ORSZÁGOS TERVHIVATAL
PÉNZÜGYI FŐOSZTÁLY

SZIGORÚAN BIZALMAS

Készült 10 példányban

A PÉNZÜGYI FŐOSZTÁLY

1953. ÉVI TERVJAVASLATA

AZ ORSZÁGOS TERVHIVATAL ELNÖKE RÉSZÉRE

I. Önköltség
II. Fejlesztés
III. Pénzügyi mérlegek

Budapest, 1952. X. 25.

P.M.
COSC
T. O. K.
1
22 lap

ORSZÁGOS TERVHIVATAL
Pénzügyi főosztály

Önköltség

Az 1953. évi önköltségi és önköltségcsökkentési terv, biztositja azt a szükséges akkumulációt, amelyet a népgazdaság 1953. évi tervezett fejlődése megkövetel.

Tervjavaslatunk összeállitásánál figyelembevettük, hogy az 1952. évi önköltségcsökkentés a legtöbb minisztériumnál a tervezett alatt marad. Az 1953. évi keretszámokat egyrészt emiatt, másrészt pedig a termelési előirányzatok változása miatt általában nem tudjuk biztositani.

Az önköltség alakulásra vonatkozó javaslatok a legtöbb helyen eltérnek a minisztériumok javaslataitól, mert a minisztériumok vagy nem vették kellőképen figyelembe az önköltségcsökkentési lehetőségeket, az 1952. évi várható eredményeket, vagy magasabb termelés alapján nagyobb önköltségcsökkentést terveztek.

Az 1953. évi önköltségi terv - véleményünk szerint feszitett. Végrehajtása, különösen a munkabéralapok és az anyagfelhasználás területén az eddiginél sokkal nagyobb takarékosságot, fegyelmet és az előirt normák szigoru betartását követeli meg.

A tervjavaslatok 1952. január 1-i árszinten készültek. Nem tartalmazzák még azokat az árváltozásokat, amelyet a 399/1952. M.T.sz. határozat 195 január 1-ével elrendelt.

A M.T. elé terjesztendő javaslatban ezeknek kihatásait be kell épiteni.

1./ Minisztériumi ipar:

a./ Termelési költségek.

A minisztériumi ipar 1952. évben a termelési költségvetés tervét előreláthatólag nem teljesiti. Az első félév viszonylag kedvező teljesitése után a harmadik negyedévben majdnem minden tárcánál olyan jelentős lemaradások mutatkoznak, melyek a negyedik negyedben a munka nagyfoku megjavitása mellett sem hozhatók be. Különösen nagy lemaradás várható a Bánya- és Energiaügyi, valamint a Kohó-és Gépipari Minisztérium

A termelési költségek színvonala a III. évnegyedben e szénbányászatban 10%-kal, a vaskohászatban 3%-kal, a gépgyártásnál 9%-kal, az M.Á. főosztályoknál 4%-kal magasabb a tervezettnél.

Ennek megfelelően a várható teljesítést magasabbra terveztük mint a keretszámok kiadásánál. A tervezett várható teljesítés is csak akkor biztosítható, ha a IV. évnegyedben a minisztériumok erős kézzel fogják a vállalatokat, megakadályozzanak minden bérszalag túllépést és a legmesszebbmenő takarékossági intézkedéseket életbelépve teljesítik a termelési tervet.

A keretszámok kiadásának időpontjában a minisztériumi ipar előirányzatait 94.7%-ban terveztük. A most kialakított várható teljesítés 96.1%. A ronlás tehát 1.4%. Ez a lemaradás nemcsak az 1952. évi terv teljesítésére, a várható akkumulációra hat ki, hanem befolyásolja az 1953. éves tervet is.

1.4

A keretszámokat egyes minisztériumok kivételével nem tudtuk tartani, annak ellenére, hogy a minisztériumi javaslatokat általában nem fogadtuk el.

A keretszámoktól elsősorban a Bánya- és Energiaügyi, Könnyűipari, Élelmiszeripari és Építőanyagipari minisztériumoknál helyett eltérni. A Bánya- és Energiaügyi Minisztériumnál az eltérés a várható teljesítésben való lemaradásra vezethető vissza. Ezenkívül figyelembe vettük az átvett szervezet vállalatok különleges leírási és konzultációs költség igényeit, továbbá a keretszámok kiadása után elrendelt bitségpénz emelkedést.

A Könnyűipari Minisztérium termelési javasolt színvonala mellett keretszámoknál tervezett önköltségcsökkentés nem volna reális.

Az Élelmiszeripari minisztériumnál a valóságban a keretszámot tartjuk, mert míg a keretszám malomkonstrukció nélkül készült, addig a tervjavaslatnál már figyelembe vettük, hogy a malomnál megszűnik a bérmunka.

Az Építőanyagipari minisztériumnál azért alacsonyabb a javaslatunk a keretszámnál, mert a termelési értéket is leszállítottuk.

Egyes kisebb ipari tárcáknál a keretszámtól való eltérést elsősorban a profil megváltozás indokolja.

A minisztériumi javaslatok általában nem fogadhatók el. Kivétel nélkül minden tröszt javaslatát jelentősen felemeltük javaslatunk. Kőfúrdi bányában egyedül a Bánya- és Energiaügyi Minisztérium tervezett irányadót tartjuk elfogadhatónak, de ezt is csupán azért, mert a várható 1952. évi teljesítés lényegesen rosszabb lesz, mint amit a tröszt tervezett és így az azonos irányad elfogadása a valóságban erősen fokozott feladatot jelent.

b./ Összehasonlítható üzemanyag önköltségcsökkentése.

Az összehasonlítható üzemanyag részaránya az egész üzemanyagban az 1952. évi várható 68.4%-kal szemben 74.4%-ra emelkedik. Ez azt jelenti, hogy az üzemanyag közel 3/4 része gyártmányonként kerül megtervezésre.

Az összehasonlítható üzemanyagra tervezett önköltségcsökkentés és a termelési költségvetés összhangját biztosítottuk. Ez az összhang a minisztériumok javaslataiban nem jutna kifejezésre.

Javaslatunk látszólag kedvezőtlen mutat a tröszt javaslatával szemben. A minisztériumok ugyanis az önköltségcsökkentést a kiadott termelési keretszámoknak megfelelő felfutás mellett tervezték. Tekintettel a termelés tervezett kisebb felfutására a tröszt által tervezett önköltségcsökkentés olyan feszített feladatot jelentene, melyet nem lenne reális előirányozni.

A minisztériumi iparon belül az egyes tröszt javaslatait egyébként általában nem tartjuk elfogadhatónak. Minisztériumi tervek általában minden kritika nélküli egyszerű, mechanikus összegezések. A minisztériumok még nem látják tisztán, hogy az önköltségcsökkentést abban a tervben kell tervezni. A tröszt a termelési költségvetésben indokolatlan kedvezést hajtottak végre, az önköltségcsökkentési tervben pedig gyakran kritika nélkül visszatervezik a keretszámot.

c./ Kiemelt gyártmányok önköltségi terve.

A kiemelt gyártmányok az összehasonlítható termelés 40%-át reprezentálják. Számuk 63-ról 22-re csökkedett.

A kiemelt gyártmányok önköltségi terve összhangban van az összehasonlítható termelés önköltségcsökkentési tervével. A kiemelt gyártmányok között nagyobb arányú jelentkeznek olyan termékek, melyeknél önköltségcsökkentése csak kisebb mértékben valósítható meg /mint villamos-nergia, kartin acél buga, olajcső,stb/, ezért kisebb eltérés mutatkozik az önköltségcsökkentési tervhez képest.

A kiemelt gyártmányokra a tárgyi javaslatait csak megfelelő helyesbítésekkel lehet elfogadni. A minisztériumi javaslatokban az önköltségi tervek részletei között ellentmondások voltak. A Kohó-és Gépipari Minisztérium a várható teljesítést igen laza tervezte, különböző korrekciókat alkalmazott, melyek nem elfogadhatók.

Az egyedi termelést folytató iparágakban a gyártmány önköltségi terve a minisztériumi javaslatokban sokhelyütt nem egyezik az összehasonlítható termelés önköltségcsökkentési tervével, holott nyilvánvaló, hogy egyedi termelés esetén a két terv csak azonos csökkentést eredményezhet.

Egyes gyártmányoknál a bázissal szemben önköltségemelést kell javasolni. A tehergépkocsiabroncsoknál a minőségjavítás, a melasz-spernél a termelés erőteljes csökkenése indokolja az önköltség emelkedését. A mosószappannál és pipereszappannál az előírt minőségi javítás mellett az önköltség emelkedése elkerülhetetlen. A kiemelt gyártmányok terve az összehasonlítható termelés önköltségcsökkentési tervével egybevetve a következő képet mutatja.

	Önköltségcsökkentés %	
	Önköltségcsökkentési terv	gyártmány-terv
BSH.	4.9	6.8
KGM.	7.5	4.1
ebből: vaskohászat		3.1
gépgyártás		6.9
Könnyűipar	2.8	2.6
Élelmiszeripar	2.2	2.6
Építőanyagipar	6.—	4.2

A lényegesebb eltérések a kiemelt cikkek reprezentációjának megfelelőek.

2./ [illegible] .

Az építőiparban a tervjavaslat biztosítja a keretszámban megszabott önköltségcsökkentést.

A tárcák javaslatai általában elfogadhatatlanok. Az Építésügyi Minisztérium lényegében a 3. évre tervezett költségszínvonalat tervezte 1953. évre is, amely a magasépítőiparban komoly önköltségcsökkentési lehetőségek vannak. A minisztérium úgy értelmezte a Minisztertanács határozatát, hogy az önköltséget a változatlan áron számított költségvetéssel szemben kell csökkenteni, teljesen figyelmen kívül hagyva a már 1952. évben elért alacsonyabb színvonalat. [illegible] elfogadhatók el.

[illegible] 1953. évre az 1952. évi színvonalhoz képest 4% [illegible] terveznek. A költségek közül a munkabérhányad [illegible]. Az O.T. szakfőosztálya és munkaügyi főosztálya [illegible] esetben alacsonyabbra /átlagos értéke 25.%/, illetve a tervezési és a közgazdasági főosztály is alacsonyabb [illegible]. Ezek a javaslatok nem fogadhatók el. A tárgyalás abból a feltevésből indultak ki, hogy a normarendezés [illegible] takarítást jelent és az 1953. évi béralapot ennek megfelelően alacsonyabb bázisra építették fel. A tényszámok azonban ezt a feltevést nem igazolják. A III. negyedévi tényszám előírja a II. évnegyedit és a IV. negyedre engedélyezett béralap-emelés figyelembevételével az év utolsó negyedében is változatlanul a magasabb szinten szerepel a bérköltség. A tárgyfőosztályok által megtervezett béralap irreális várhatóra épül és így ezen a tervszám is irreális, amelyet a minisztérium megfogalmazott munkával sem teljesíthet. A magasépítőipar egyik évről a másikra nem tudja 14% -kal csökkenteni a munkabérköltségeket.

A közlekedési minisztérium mélyépítő iparban a kapacitást hiányosságokkal [illegible] tottuk. Ebben az iparágban a bázis tényszámok hiányossága igen megnehezítette a tervezést. A vállalatok túlteljesítési 5-6%-kal terezik a termelési értéket, a statisztika és könyvelés közötti jelentős eltérés is mutatkozik és az anyagelszámolások megbízhatatlanok.

nem

Ez nem fog

A mezőgépkitóipari

önköltségcsökkentés

26.7%-kal szerepel

a bíralapot lényeg

letve 26.1%-ára/ 1

bírhányadot javas

gösségilyen ügyan

ta A.-ra meg

3./ U t a n s z á l l í t á s .

Az Önköltség tervezés legkényesebb területe a mezőgazdaság. Ezen a területen 1952-ben sem történt érdemleges előrehaladás. Különösen az állami gazdaságok termelési költségvetésének összeállításánál nincs megbízható alap a tervezésre. Sem a mennyiségi, sem a statisztika nem kielégítő.

Véleményünk szerint az állami gazdaságok tervezett várható veszteségét kb. 100 millió Forinttal több, mint a minisztérium és a szakosztály javaslata és az 1953. évi veszteséget is kb. 100-150 millióval alacsonyabban tervezték.

Javaslatunk, hogy azokat a számításokat négyszer vizsgáljuk felül és a reális veszteséget állítsuk a tervbe.

A miniszterhelyettesi határozat előírja a legfontosabb mezőgazdasági termékek önköltségének tervezését. A minisztérium erre javaslatot nem készített és az O.T. sem rendelkezik olyan megbízható adatokkal, melyek alapján reális tervfeladatot lehetne adni.

4./ K ö z l e k e d é s .

A közlekedés népgazdasági ág teljesítményi költségvetése a kiadott kerettervhez képest 0.2% eltérést mutat.

A közlekedésen belül a vasut teljesítményi költségeinek csökkentését 3.3%-kal kell csökkenteni. Ennek érdekében:

a./ A mozdonyok fajlagos szénfogyasztását 1o.67 kg-ról 1o.55 kg-ra kell csökkenteni. A megtakarítás összegének érdekében a prémiumrendszert úgy kell átalakítani, hogy a dolgozók jelentős része legyen érdekelt a megtakarítások elérésében. A mozdonyok korszerűsítésére és a fajlagos szénfogyasztás csökkentésére perspektivikus tervet kell kidolgozni.

b./ A vasut fenntartási munkáinál 1o millió Ft értékben anyagot kell megtakarítani.

c./ Általában fokozni kell a takarékosság elvének érvényesítését. Az egyszerűsítéseket az 1952. évi szinten, az 1953. évi teljesítményfelmérés figyelembevételével kell tartani

A K.E.I. Vasuti főosztály tervét formai szempont szerint nem tartjuk elfogadhatónak. A vasut változatlan fajlagos ráfordítást tervezett. De e terv csonkán indokolatlanul lassú ütemű teljesítésre épül.

A vasut az 1052. évi egyenruha költségekkel csonkán mintegy 7o millió Ft-tal magasabb költséget terv szerint csen a cimen. Az egyenruha többletköltség a KÉV önköltségét egymagában 2%-kal emelné. Javaslatunk szerint annak ellenére, hogy a szállítás és alkalmazotti vasutunk szerint annak ellenére, hogy a szállítás és alkalmazotti létszám csak kisebb mértékben fut fel, mint a teljesítmény, az egyenruhák költségeire fordítandó összeget a teljesítmény felületével arányosan emeltük fel. A megtakarítás azonban így is a KÉV javaslatával csonkán mintegy 5o millió Ft.

5./ K e r e s k o d e l e m.

A kereskedelem forgalmi költségei 6.6%-ról 6.2%-ra csökkennek, ami fajlagosan a keretszámban előirt o.2% helyett o.3%-nak felel meg.

A Belkereskedelmi Minisztériumnál a nagykereskedelem költségei 3.e9%-ról 3.17%-ra emelkednek. Ennek magyarázata a nagykereskedelem struktúrális változásában található. Kedvezőtlenül hat a kereskedelem elfekvő készleteihez emelkedése /o.o2%/, mely a kereskedelem elfekvő készleteivel van összefüggésben.

A kiskereskedelem forgalmi költségei átlagosan 5.27%-ról 4.71%-ra csökkennek. Ezt a csökkentést a hálózatfejlesztés helyes irányításával, a munka termelékenységének emelésével, a kis üzletelemek nagyobb egységekbe való összevonásával kell elérni.

A közétkeztetés költségei 2o.1%-ról 18.9%-ra csökkennek.

Jómi emelkedést tervezünk - 25.38%-ról 25.45%-ra - a Belkereskedelmi Minisztérium felvásárló kereskedelménél, ahol az árforgalom visszaesésére /97.1%/ kell számítani.

A Belkereskedelmi Minisztérium vállalatai költségelszámolásának megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül a struktúra megváltozása. Erre vonatkozólag az alábbi táblázat nyujt felvilágositást:

	1952. %	1953. %
Nagykereskedelem	51.-	48.8
Kiskereskedelem	40.2	42.1
Falvásárló kereskedelem	3.3	2.9
Közétkeztetés	5.5	6.2
Összesen:	100.- %	100.- %

A nagyobb költséggel dolgozó kiskereskedelem és közétkeztetés részesedése az egész forgalomban tehát emelkedik, az átlagos költségszint ennél fogva a valóságban kedvezőtlenebben alakul, mint ahogy az átlagos kulcs alapján mutatkozik.

A Belkereskedelmi Minisztérium javaslata a költségeket 0.04%-kal magasabban tervezi. Az O.T. által javasolt alacsonyabb szinvonalat az árubeszerzés megváltozása és egyes költségnemekben elérhető csökkentés indokolja.

A Begyűjtési Minisztérium falvásárló kereskedelménél az 1952. évi 9.81%-os költséggel szemben 9.75 %-os költséget terveztünk, amely megfelel a kiadott keretszámnak.

A SZÖVOSZ kereskedelmének forgalmi költségeit 12%-ról 10.5%-re kell csökkenteni. A szövetkezeti kereskedelem jelenleg még viszonylag igen magas költségekkel dolgozik. Forgalmi költségei több mint kétszeresét teszik az állami kereskedelem költségeinek. Az eddigi csökkentés ezért csak látszólag jelent túlságosan feszített feladatot. A szövetkezeteknek az eddiginél jóval nagyobb mértékben kell a takarékossági intézkedésekkel megvalósítaniok és közeledniök az állami kereskedelem költségszinvonalához.

1953. évi árváltozások.

A fogyasztói árak tekintetében 1953. évre árváltozásokat nem tervezünk. A lakosság életszínvonalának emelését a munkabéralap és az átlagbérek emelésével valósítjuk meg.

A termelői árakat általánosságban ugyancsak változatlan színvonalon javasoljuk tartani. Ki kell azonban küszöbölni egyes hiányosságokat, melyek az 1952. január 1-én életbelépteteett uj árrendszer alkalmazása során megmutatkoztak. Annak érdekében, hogy a termelői árak stabilitását biztositsuk és a tervek átírazását elkerüljük, a termelői árváltoztatásokat is a legszükebb körre, a kirivó esetekre javasoljuk korlátozni.

A 339/1952. M.T.sz. határozat rendelkezéseinek megfelelően annak érdekében a vállalati nyereségek általános forgalmiadósitását sem tervezzük. Iparági szinten a többlet nyereségek adósitására csak a gyógyszeriparban, a műszeriparban, a vastömegcikkiparban és a rövidáruiparban kerül sor.

A forgalmiadó felemelésével javasoljuk azon felül elvonnai a felvásárló vállalatoknál a begyüjtés uj rendje következtében keletkezett indokolatlan többletnyereségeket.

A M.T. határozatában foglaltakon tulmenően a P.M. iparági szinten a söripar, hütőházipar és a papirfeldolgozó ipar többletnyereségének forgalmiadósitását javasolja. Ezekkel a javaslatokkal egyetértünk, mintán megvalósitásuk a tervezés menetét és a tervek teljesitésének ellenőrzését nem savarja, a nyereségelvonás pedig a vállalatok takarékos gazdálkodásának ösztönzése érdekében kivánatos.

Az egyes konkrét árváltoztatásokra az önálló elszámolás megszilárditása, az állami dotáció és a veszteséges vállalatok számának csökkentése, az önköltségi alapfokozott érvényesitése, továbbá az ár- és adórendszer egyszerüsitése érdekében van szükség.

J a v a s l a t o k .

1/ A tervezés módszereinek tovább fejlesztése.

Az önköltség tervezését az eddiginél lényegesen szorosabb kapcsolatba kell hozni az anyagi-műszaki ellátás és a műszaki fejlesztés tervezésével. Ennek érdekében az anyag és a műszakifejlesztés tervezésének módszereit ugy kell kialakitani, hogy ezek a tervfejezetek az önköltségcsökkentés tervezéséhez kapcsolódó Forint mutatókat is tartalmazzanak.

a/ Ipar.

Az önköltségtervezés jelenlegi általános módszerének fenntartása mellet a szakmai sajátosságokra tekintettel a módszerek szakositására kell törekedni. Elsősorban az idényiparok tervezési módszereit kell finomitani

A szakminisztériumok a vállalati tervezési utasitásokat iparáganként kötelesek kidolgozni. Ezekben messzemenőleg figyelemmel kell lenni a szmai sajátosságokra. A vállalati tervezési utasitásokban különös gondot kell forditani az összehasonlitható árutermelés önköltségcsökkentésének tervezésére és az összehasonlitható termékek körének szabatos megállapitására.

b/ Épitőipar.

Az épitőipar önköltségi tervezésére uj módszert kell kidolgozni. Ebben biztositani kell a bázis-és tervszámok összehasonlithatóságát és a terv teljesitésének lemérését. Az önköltségi tervezést a műszaki költségvetésekkel összhangba kell hozni.

c/ Mezőgazdaság.

A mezőgazdaság önköltségi tervezésének fejlesztése érdekében elsősorban a tervszámok bázisát kell biztositani. Gondoskodni kell olyan számviteli, utókalkulációs és statisztikai rendszerről, mely a tervezés biztosabb alapokra helyezését lehetővé teszi.

A kiemelt termékek önkö tségtervezését - mely a jelenlegi tervjavaslat alkalmából nem valósul meg - be kell vezetni és szélesebb körre kell kiterjeszteni.

d/ Közlekedés.

Az önköltség alakulásának figyelemmel kisérése érdekében tovább kell fejleszteni a teljesitmény egységre való önköltségter-

vezést. Az iparhoz hasonlóan az önköltségcsökkentést nem globálisan, hanem teljesítmény egységre kell tervezni és mérni.

e/ Kereskedelem.

A forgalmi költségek és azok csökkentésének tervezésére új módszert kell kidolgozni. A forgalmi költségek tervezését és ellenőrzését nemcsak költségfajták, hanem funkciók szerint is biztosítani kell. A forgalmi költségek és azok csökkentésének tervezését a jövedelmezőségtől elkülönítve, de azzal szorosan kapcsolódva kell megvalósítani.

2/ Az önköltségi terv teljesítésének ellenőrzése.

a/ Ipar.

Tovább kell fejleszteni a mérlegbeszámoló rendszerét. A beszámolás kötelezettségét a szükség szerint egyszerűsített formában - a helyi ipar vállalataira is ki kell terjeszteni. A vállalati mérlegbeszámolók elkészítésének határidejét a tárgynegyedévet követő hó 10.-re előre kell hozni. Ennek érdekében tovább kell folytatni a már eddig is eredményesen bevezetett Losinszky-Opitz módszer kiterjedt alkalmazását.

Az utókalkulációk és az önköltségi statisztika megbízhatóságának emelése érdekében:

tovább kell folytatni a szakmai kalkulációs módszerek kialakítását és támogatni kell a vállalatokat ezek megszervezésében;

a szakminiszterek gondoskodjanak az utókalkulációk és az önköltségi statisztika adatainak ellenőrzéséről mind a dokumentációs ellenőrzés, mind a célvizsgálatok során;

A vállalaton belüli üzemi gazdaságos elszámolás jelenleg nagyrészt formális. A Szovjetunió gyakorlatára támaszkodva az üzemi elszámolást a vállalatvezetés eszközévé és a tervteljesítés mennyiségben való ellenőrzésére alkalmas rendszerré kell fejleszteni. A szakminiszterek vizsgálják felül a vállalatoknál alkalmazott üzemi elszámolási rendszereket és tegyenek javaslatot azok megjavítása érdekében végrehajtott intézkedéseikről. A fejlesztésnél viszonylag kevesebb mutatónak operatív intézkedésre alkalmas gyors kiértékelésére kell súlyt helyezni, intézményesen

biztositva az Önálló elszámolás eredményeinek a vállalatvezetésben való gyakorlati alkalmazását.

b/ Építőipar, Mezőgazdaság, Kereskedelem.

A Pénzügyminiszter az érdekelt miniszterekkel és az O.F.-val egyetértésben gondoskodjon a szárviteli rendszernek az Önköltségi, illetve jövedelmezőségi tervekkel való összehangolásáról.

3/ Munkabéralap felhasználása.

A munkabéralap felhasználásának ellenőrzési módszereit meg kell javitani. Ennek érdekében:

a/ a munkások béralapjának felhasználását nem a változatlan áron számitott termelési értik, hanem az Önköltségi tervben figyelembevett árszinvonalnak megfelelően számitott termelési érték alapján kell ellenőrizni. Finomitani kell az ellenőrzés módszereit olymódon, hogy a termelés munkaigényességének és a kooperáció fokának változására az ellenőrzésnél tekintettel kell lenni. A munkások béralapja felhasználásának uj ellenőrzési módszereit a Pénzügyminisztérium, az Országos Tervhivatal és a Központi Statisztikai Hivatal, valamint az érdekelt minisztériumok bevonásával dolgozza ki. Az ellenőrzési módszereket szükség szerint szakmánként eltérően is meg lehet állapitani.

b/ a béralappal való takarékos gazdálkodás biztositására a minisztériumok a vállalatok felé irják elő kötelező tervszámként a darabbérben dolgozó munkások arányszámát az egész munkáslétszámhoz képest. Ennek a tervszámnak betartását rendszeresen ellenőrizni kell. A vállalatokat kötelezzék a minisztériumok, hogy havonként tegyenek jelentést a normát meghaladó /pótidő utalványozások/ munkabér kifizetések összegéről.

4/ Különféle költségek.

A különféle költségek normalizálására vonatkozó 203/1952.sz.M.T. határozat módositására készitsen a Pénzügyminiszter előterjesztést. Ebben minisztériumi, szükség szerint iparági szinten is mérje le a normalizálás lehetőségeit. Vizsgálja meg a szakmai normák mellett vállalati normák készitésének lehetőségét és módszereit is.

A vállalatok ellenőrzésénél különös gonddal kell vizsgálni a költségek elszámolásának módját és hogy a különféle költségek között nem kerülnek-e más költségnem csoportba tartozó költségek elszámolásra.

5/ Az önköltség csökkentés biztosítása iparági szinten.

a/ A termelési terveknek a vállalatok felé történő lebontásánál az önköltségre az eddiginél sokkal nagyobb gondot kell fordítani. Azokban az iparágakban, melyekben a termelési terv nem biztosítja a kapacitás teljes kihasználását, az alacsonyabb önköltséggel dolgozó, korszerű üzemek teljes kihasználását kell biztosítani. Ezért elsősorban a könnyűipari miniszter gondoskodjon arról, hogy a textil- és ruházati iparokban a magasabb önköltséggel dolgozó vállalatok csak az iparági termelési terv biztosítása érdekében feltétlenül szükséges feladatot kapják. A könnyűipari miniszter az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben vizsgálja meg, hogy a perspektivikus tervre való tekintettel nem lehetséges-e valamelyik magas önköltséggel dolgozó gyapjuipari vállalat leállítása.

b/ A profilozások végrehajtása előtt az önköltségi és pénzügyi kihatásokat meg kell vizsgálni. A vonatkozó számításokat a minisztériumi főkönyvelőségeknek láttamozni kell.

c/ A beruházások megvalósulásánál a komplexitást biztosítani kell. Ebből a célból alkalmazni kell azt a szovjet tapasztalatot, hogy a nagy beruházásoknál elsőnek a kisegítő berendezéseket és tartozékokat kell elkészíteni. A beruházások nem kompplex megvalósításából eredő önköltségemelkedésekért a beruházót és a kivitelezőt egyaránt felelősségre kell vonni.

d/ A beruházások közül a külön vállalati keretekben működő uj üzemek önköltségének alakulását külön is ellenőrizni kell. Ebből a célból az önköltség tervezésénél és ellenőrzésénél az ujonnan belépő üzemeket a korábban működő üzemektől el kell választani. Ezt az elvet az 1954. évi tervezéstől kezdődően kell alkalmazni. Egyes minisztériumoknál, illetve iparágaknál az uj mérési módszert alkalmazni kell már 1953. évben.

6/ A vállalati önköltségcsökkentési terv végrehajtása érdekében teendő intézkedések:

A/ Ipar.

a/ A kohó- és gépipari miniszter:

a kohászati iparág önköltséggazdálkodásának megállitása és az önköltség tervezett csökkentésének megvalósitása érdekében gondoskodjon a diósgyőri beruházások befejezési határidejének előrehozatalárol és a kocsizó üzlés 1953. év első felében a minisztérium beruházási keretre terhére történő megvalósitásáról;

a tisztitó anyagok minőségét - az égetési idő szükség esetén való felemelésével is - meg kell javitani;

a tervszerű megelőző karbantartás elvégzését szigoruan kell ellenőrizni és meg kell szüntetni azt a rendszert, hogy a karbantartó részlegek a munkájuk elhanyagolásával önkezelésben beruházásokat végeznek;

biztositani kell a termelés programszerű vezetését és ezért a napirenden lévő programmváltozásokat - ha abban a megrendelő hibás - magas kötbérfizetési kötelezettség előirásával el kell kerülni;

Meg kell szervezni a termelés ügyvitelét és biztositani kell a teljesitett szállitások és rendelési határidők rendszeres, naprakész nyilvántartását.

b/ A könnyűipari miniszter készitsen jelentést a pamutipari vállalatok gyapotkészleteinek átlagos alakulásáról és a készletek rendszeres, normalatti mértékének önköltségemelő és külföldi devizatöbbletet igénylő kihatásairól.

A könnyűipari miniszter jelentése alapján meg kell vizsgálni, hogy a devizagazdálkodás szempontjából mennyiben előnyös a készletek normáig való feltöltése és az önköltségcsökkentés megvalósitásával való összehangolása.

B/ Közlekedés.

a/ A mozdonyok szénfogyasztásának csökkentése érdekében meg kell vizsgálni a mozdonypark korszerüsitésének lehetőségeit. Az átlagos szénfogyasztás csökkentésén kivül arra kell törekedni, hogy az 1952. évi fogyasztási szórási határok szükebbre hozassanak és az átlagot mintegy 6o %-kal meghaladó felső határt 17 kg-

ról 15 kg-ra csökkentsék. A fajlagos szénfogyasztás csökkentésére perspektivikus tervet kell kidolgozni.

b/ A vasut szénfogyasztásának fajlagos csökkentése érdekében a szénmegtakaritási prémiumrendszert ugy kell átalakitani, hogy az - a globális keret megtartása mellett - a dolgozók széles körét tegye érdekeltté a megtakaritás elérésében.

c/ A vasutnál a fenntartási költségeket normalizálni kell. A normának megfelelő összegeket akkor is az önköltség terhére kell elszámolni, ha valamilyen okból a MÁV a fenntartási munkákat kisebb mértékben végzi el. A lemaradásnak megfelelő költségkülönbözetet - az értékcsökkenési leiráshoz hasonlóan - tartalékolni kell. A vonatkozó intézkedéseket és számviteli utasitást olyan időpontban kell kiadni, hogy azt az 1954. éves tervezésnél figyelembe lehessen venni.

C/ Kereskedelem.

a/ A kereskedelem forgalmi költségeinek csökkentése érdekében a hálózat fejlesztési tervet a forgalmi költségek maximális figyelembevételével kell elkészíteni. Ki kell dolgozni a forgalmi költségek elemzésének olyan módszerét, mely a hálózat fejlesztése és a forgalmi költségek alakulása közötti összefüggések megállapitását lehetségessé teszi.

b/ A közvetlen - tranzit - szállitások arányát növelni kell. Prémiumrendszert kell kidolgozni, mely a kereskedelmi dolgozókat a tranzit szállitások fokozásával a szállitási költségek megtakaritására ösztönzi.

c/ Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy egyes szakmákban a termelői és fogyasztói ár közötti részt egy lépcsőben állapitsák meg. Ezzel a módszerrel az áru utjának lerövidítését és a felesleges közbeiktatott szervek kikapcsolását kell ösztönözni.

D/ Mezőgazdaság.

Az önálló elszámolás megszilárditása érdekében ki kell dolgozni az állami gazdaságok ráforditási normáit. Ki kell továbbá dolgozni az árutermelésnek a teljes keresztmetszetü termelésben való részarányának tervezési és ellenőrzési módszerét. Állami dotációt kizárólag konkrét termékekre, illetve terményekre, mennyiségi egységre, meghatározott összegben szabad megállapitani.

7/ Egyéb javaslatok.

A cipőipari vállalatokat a nem bőrből készült cipők előállítására kell kötelezni. Ebből a célból biztosítani kell a nem bőrből készült cipőknél legalább olyan mértékű nyereséget, mint amekkora a bőrcipőknél elérhető. A pénzügyminiszter az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben a nem bőrből készült cipők forgalmiadóját ennek megfelelően mérsékelje.

Budapest, 1952. október 25.

Kardos

/Kardos Géza/

ORSZÁGOS TERVHIVATAL
Pénzügyi Főosztály.

1953. évi tervjavaslat.

Ü Z E M K Ö L T S É G

Termelési /forgalmi/ költségcsökkentés / Ft-ban /
és üzemi eredmény növekedés / Ft-ban /.

Népgazdasági ág	Termelési költség csökkentés					Üzemi eredménynövekedés 1952. évi várható teljesítéshez.	
	1952. évi		1953. évi				
	Terv	Várható telj.	Szeret-ezám	Min.	O.T.	Min.	O.T.
				javaslat			
Minisztériumi ipar	6.5	5.5	5.3	3.6	4.7	2497.352	3135.7o5
Helyi ipar	4.9	2.9	3.7	1.4	4.6	161.66o	428.415
Építőipar	3.5	-	2.9	1.1	3.7	16o.315	564.969
Állami mezőgazdaság	1o.9	+ 1.7	5.7	9.4	9.4	456.442	433.238
Közlekedés	5.2	6.1	4.5	2.3	4.3	22o.369	379.862
Belkereskedelem	o.3o	-	o.22	o.31	o.37	175.166	375.912
Külkereskedelem	o.3o	-	o.13	o.3o	o.3o	-68.96o	-75.3o6

Országos Tervhivatal
Pénzügyi Főosztály.

V s z o n d o v á l y z a t a v i l á g x a z d a s á g i

1974. évi tervjavaslat

k i t e k i n t é s e.

Sor-szám	Megnevezés	Nyugati országok összesen/ Tőkés világpiaci forgalom/ Tervjellegű forgalom	Szocialista országok összesen/ Tőkés világpiaci forgalom/ Tervjellegű forgalom	Közöttük: Nyugat-Németország	Ausztria	Franciaország	Svájc	Olaszország	Nagy-Britannia	Belgium	Hollandia	Egyesült Államok	Kanada	Japán	Nyugati országok összesen/ Tőkés világpiaci forgalom/ Nem tervjellegű forgalom	Szocialista országok összesen/ Tőkés világpiaci forgalom/ Nem tervjellegű forgalom	Sor-szám
		11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.			
I.	Ipari nyersanyag	32,180.005	60,770.100	23,808.990 38.5	7,332.301 11.8	990.949 1.6	208.054 0.4	2,706.872 5.9	2,771.315 6.1	1,600.904 3.5	1,114.347 2.4	– –		24.5			I.
II.	Tüzelő ipar	10,736.627	7,165.217	3,044.153 63.3	1,135.783 23.7	115.557 2.4	4.892 0.1	73.554 1.5	576.491 4.7	1,171.003 24.4	413.211 8.6	– –		8,234.170			II.
III.	Élelmiszer	18,006.286	11,918.710	5,803.230 48.6	2,771.006 23.2	328.386 2.7	16.542 0.1	220.666 1.9	228.217 1.9	1,733.324 14.5	1,121.419 9.4	– –		1,1.4.250			III.
IV.	Vegyiáru	6,764.274	6,611.111	2,647.294 34.7	2,228.193 29.4	193.371 2.5	10.642 0.2	26.745 0.6	648.414 8.8	1,157.151 15.4	– –	338.194 4.5		1,6.3.7			IV.
V.	Vasiáruk /gépkocsival/	2,557.730	5,145.117	1,825.544 71.4	2,012.396 78.1	269.419 10.2	20.931 0.1	1,554.714 17.9	1,550.194 16.4	7,459.797 91.6	577.816 5.4	– –		1,413.291			V.
VI.	Vegyes áruk /gépkocsival/	20,714.200	28,124.805	11,778.400 56.9	2,703.475 9.5	220.315 0.8	22.551 0.1	103.764 0.1	3,332.455 8.5	41,441.184 28.7	2,240.660 5.3	– –		1,0.1.147			VI.
VII.	Vulkanológiai	2,721.000	10,471.200	10,236.500 95.5	181.031 0.4	8.164 –	12.700 0.1	1.400 –	100.971 0.1	10,304.456 86.7	13,.882 0.5	– –		1,.2..			VII.
VIII.	Nyílt tengeri vállalatok	2,175.933	2,113.013	1,169.933 55.4	303.023 14.0	50.57 2.4	1.965 0.1	34.312 1.6	177.500 8.4	1,.2.367 94.2	120.211 5.7	– –		212.473			VIII.
IX.	Nem tervelt vállalatok	5,405.002	7,025.009	4,364.506 80.9	101.157 1.9	68.570 1.3	203.147 3.7	374.64 6.9	250.127 4.6	7,681.301 99.1	104.554 1.9	– –		63.000			IX.
	Összesen:	202,069.247	240,001.461	100,437.723	23,.01.035	4,34..14.	534.354	4,011.92.	10,0.1.2..	2,.0.1.1..	1,843.822	326.154	4,.,067.2..				

ORSZÁGOS TERVHIVATAL
Pénzügyi Főosztály.

Népgazdaság 1958. évi termelési költségvetésének várható teljesítése.

1959. évi tervjavaslat.

1958. január 1-i áron forint-ban.

Sorszám	Ágazat megnevezése	Termelési érték /teljesítményi értk, eladási forgalom,hozam/ forgalmi adóval	Termelési érték /teljesítményi értk, eladási forgalom,hozam/ forgalmi adó nélkül	Ráfordítások: Anyagköltség	Bérköltség	Sűrű költségei	Egyéb közvetlen	Értékcsökkenési leírás	Maradéktalan költség	Összes ráfordítás	Nyereség	Veszteség	Forgalmi adóval nyert adó
		Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
I.	Ipar	80,878.866	51,343.866	34,984.178 68.1	9,077.485 17.7	304.044 1.4	100.309 0.3	2,623.192 5.9	8,189.676 4.3	47,305.724 92.1	1,378.142 3.9	-	29,538.24
II.	Helyi ipar	5,470.652	4,600.930	4,342.717 94.1	1,890.883 19.5	162.885 3.5	4.200 0.1	66.440 1.6	324.981 4.7	6,211.121 94.1	302.799 5.9	-	1,002.75
III.	Építőipar	9,789.376	9,609.688	4,668.330 48.6	3,022.467 31.5	303.410 3.2	6.185 0.1	164.852 1.7	456.377 4.9	9,035.191 94.0	574.477 6.0	-	180.36
IV.	Erdőgazdaság	5,050.842	4,780.671	3,621.069 59.8	1,072.396 17.1	143.611 2.3	6.736 0.1	213.202 4.2	624.899 12.4	5,684.463 116.5	-	933.198 19.0	185.77
V.	Szállítás /saját fuvarral/	8,213.425	7,004.329	1,544.406 22.0	2,386.347 34.1	240.312 3.4	28.494 0.	1,875.630 26.8	1,236.770 17.7	6,704.581 95.7	299.748 4.3	-	1,209.09
VI.	Kereskedelem /F.a.ha.-kel/	85,736.749	81,403.473	73,966.312 86.2	2,024.301 2.4	203.317 0.2	58.402 -	92.931 0.1	3,343.570 3.9	77,116.322 92.8	1,887.157 2.2	-	4,27.47
VII.	Külkereskedelem	20,130.646	19,118.702	17,637.797 87.3	78.474 0.4	7.047 -	10.265 0.1	1.717 -	174.474 0.9	17,910.554 93.7	208.148 1.0	-	2,031.94
VIII.	Egyéb termelő vállalatok	1,781.103	1,538.860	832.537 55.1	416.451 28.3	41.368 2.8	1.447 0.1	69.125 4.1	149.732 9.9	1,513.660 98.7	67.200 4.3	-	242.24
IX.	Nem termelő vállalatok	7,111.425	6,237.478	5,857.440 11.9	911.867 15.0	88.338 1.5	240.675 4.1	224.714 3.6	464.663 7.4	5,714.641 90.7	571.157 9.1	-	873.94
	Összesen:	226,422.522	196,454.373	144,832.596	24,236.665	2,913.473	531.491	4,130.345	5,371.462	181,559.457	5,956.328	933.198	51,140.16